

Samenvatting

Tot en met 13 mei ligt de ontwerp-Omgevingsverordening Limburg ter inzage. Als gemeente kunnen we een bestuurlijke reactie geven hierop. In 2025 reageerden we op de Omgevingsvisie Limburg. Voor ons is de provincie een belangrijke partner waarmee we graag samenwerken aan een prettige, gezonde en veilige leefomgeving en de gezamenlijke opgaven waar we voor aan de lat staan. We hebben gekeken in hoeverre de provinciale ontwerp-Omgevingsverordening in lijn ligt met onze bestuurlijke ambities en de onlangs door de raad vastgestelde eigen omgevingsvisie en sturingsfilosofie. We zien veel parallellen tussen onze omgevingsvisie en de vastgestelde POVI: Vanwege schaarse ruimte en grote ruimtelijke opgaven en transitie wil de Provincie meer regie op het gebruik van de ruimte. Zo kiest de Provincie voor het beschermen van ruimte voor bedrijven op bedrijventerreinen en verstedelijking in compacte steden, voor herstructurering en Limburg Centraal. Maar we zijn ook kritisch, want in de verordening zien we dat de Provincie in de praktijk onvoldoende de regie wil pakken en beslissingen overlaat aan de afzonderlijke gemeenten.

1. Beslispunten

1. In te stemmen met het indienen van zienswijze op de ontwerp Omgevingsverordening van de Provincie Limburg.
2. Wethouder Bastiaens te mandateren om de zienswijze aan Gedeputeerde Staten kenbaar te maken en eventuele voorstellen over wijzigingen van ondergeschikte aard in zienswijze af te handelen.
3. De gemeenteraad te informeren door middel van Raadsinformatiebrief.

Besluit Burgemeester en wethouders d.d. 12 mei 2026:

Conform.

2. Aanleiding

De Omgevingswet bepaalt dat gemeenten, provincies en rijk elk een integrale omgevingsvisie Opstellen. Daarnaast heeft iedere bestuurslaag ook de mogelijkheid om 'regels' op te stellen die lagere bestuursorganen en/of burgers binden. De provincies gebruiken hiervoor de 'omgevingsverordening'.

Vorig jaar zomer lag het Ontwerp van de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) Limburg ter inzage. Gedurende deze periode is ook namens de gemeente Maastricht gereageerd op de ontwerp omgevingsvisie. Deze zienswijzen zijn inmiddels verwerkt en op 8 mei 2026 is de Omgevingsvisie voorgelegd aan Provinciale Staten. Onze zienswijze heeft niet geleid tot essentiële aanpassingen in de Provinciale Omgevingsvisie.

Op 2 april 2026 heeft de Provincie Limburg de ontwerp Omgevingsverordening ter inzage gelegd. Tot en met 13 mei is er gelegenheid om formele zienswijzen in te dienen.

De ontwerp Omgevingsverordening is te raadplegen via [Omgevingsverordening Limburg - Regels op de kaart - Omgevingsloket](#) of [Provinciaal blad 2026, 5434 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen](#)

3. Beoogd effect

Met het indienen van deze zienswijze willen we bereiken dat de mening van de gemeente Maastricht over de ontwerp Omgevingsverordening wordt gehoord. Diverse (mondiale) factoren zoals klimaatverandering, technologische innovaties en geopolitieke spanningen beïnvloeden onze provincie en onze stad. Grote maatschappelijke opgaven zoals de energietransitie, de transitie naar circulaire economie, klimaatadaptatie en de woningnood vragen ruimte, maar tegelijkertijd is net zoals in de rest van het land ook in Limburg ruimte een schaars goed. Dat vraagt om slimme en duidelijke keuzes. De provincie speelt hierop in met de actualisatie van de POVI en de wijziging van de Omgevingsverordening.

In de Omgevingsverordening Limburg staan de provinciale regels op het gebied van onder andere milieu, provinciale wegen, (grond- en zwem-) water, grond, landbouw, natuur, wonen en ruimte.

Deze omgevingsverordening bevat deels 'instructieregels' waarmee gemeenten rekening moeten houden bij het opstellen van het omgevingsplan en het verlenen van vergunningen (Buitenplanse omgevingsplanactiviteiten). Deels bevat de omgevingsverordening ook regels die rechtstreeks werken voor burgers. Gemeenten hoeven deze regels niet eerst op te nemen in een omgevingsplan of -vergunning. Inwoners en bedrijven dienen zich direct aan deze regels te houden (bv. regels over de stiltegebieden en de waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden).

Onze zienswijze richt zich met name op een aantal instructieregels die gaan over wonen, natuur en landschap, energietransitie, bodem en de juiste functie op de juiste plek.

Voor de toekomst van Maastricht en Limburg, voor het vestigingsklimaat en de brede welvaart, is het van groot belang dat de noodzakelijke keuzes in de ruimte op het juiste niveau gemaakt worden. In de praktijk blijkt namelijk dat sommige beslissingen niet aan de gemeentelijke overheden afzonderlijk kunnen worden overgelaten. In dat verband zien wij in de Ontwerp verordening dat sommige keuzes in het algemeen (regionaal en provinciaal) belang niet of onvoldoende gemaakt worden. Wij vragen de Provincie lef te tonen en de moeilijke, maar noodzakelijke ruimtelijke keuzes te maken en de regie hierop te pakken. Dit om te voorkomen dat lokale belangen boven het algemene belang voor regio en provincie worden gesteld en hierdoor de economie stagneert of krimpt, de tweedeling toeneemt, de leefbaarheid afneemt en de brede welvaart in de wijken die het al moeilijk hebben, nog verder onder druk komt te staan.

Door als gemeente Maastricht te reageren kunnen we, voordat de Omgevingsverordening wordt vastgesteld, aangeven wat we belangrijk vinden en wat we de provincie willen meegeven. Dit doen we in de vorm van een zienswijze. We hopen hiermee de Provincie Limburg te bewegen tot aanpassing van de ontwerp Omgevingsverordening op de door ons ingebrachte punten. De vaststelling van de Omgevingsverordening is (op dit moment) voorzien voor eind september 2026.

Global Goals (SDG's)

- 3. Goede gezondheid
- 6. Schoon water en sanitaire voorzieningen
- 7. Duurzame energie
- 8. Goede banen en economische groei
- 9. Innovatie en infrastructuur
- 11. Duurzame steden en gemeenschappen
- 14. Leven onder water
- 15. Leven op het land
- 17. Partnerschappen voor de doelstellingen

4. Argumenten

1.1. *Het voorstel past binnen het ingezette beleid*

Het indienen van concept-zienswijze op de ontwerp Omgevingsverordening Limburg is van belang, zodat de Provincie het perspectief van de gemeente Maastricht kent en meeweegt bij het opnemen van (instructie)regels. De zienswijzen houden verband met de eerder ingebrachte zienswijzen ten aanzien van de POVI. Maar zien meer op de vertaling van de in regels in de Omgevingsverordening.

Over het algemeen is de toonzetting positief en komt deze overeen met de doelen die wij als gemeente Maastricht ook nastreven. Als Limburgse overheden staat centraal dat we gezamenlijk aan de slag moeten met de opgaven waar we voor staan. Dit doen wij vanuit de Agenda Zuid-Limburg en het Ontwikkelperspectief NOVEX Zuid-Limburg. Hiermee zetten we in op een schaa sprong voor Zuid-Limburg waarin nieuw verdienvermogen, ruimtelijke keuzes, grensoverstijgende impulsen en de veiligheid, gezondheid en leefbaarheid van onze steden en dorpen kernonderdelen zijn van de toekomstige brede welvaart van onze inwoners.

Maar over een aantal zaken maken wij ons grote zorgen en zien wij graag een aanpassing in de verordening. De belangrijkste zienswijzen betreffen:

a. Voer regie op het 'straatje erbij'

Wij vragen de Provincie de regie te houden op ruimtelijke ordening, te sturen op duurzame verstedelijking. Dat betekent behoudend zijn in het toestaan van bouwen buiten de landelijke kernen en stedelijk gebied, en indien dat toch gebeurt hier ook voorwaarden aan te stellen wat betreft ruimtelijke motivering, mitigerende maatregelen en het woonprogramma (fairshare, doorstroom).

b. Voer regie op 'fairshare'

Met de komst van de Wet Versterking Regie Volkshuisvesting (WVRV) krijgt de provincie van het rijk de taak om meer regie te voeren op de woningbouw. Dat is ook nodig, aangezien het lokale overheden in regio niet lukt om tot werkbare afspraken te komen terwijl er in de regio's sprake is van verregaande segregatie en leefbaarheidsproblemen in bepaalde wijken van steden met een te grote clustering van sociale doelgroepen. Sturen op regionaal niveau maakt de fair share voor de afzonderlijke gemeenten te vrijblijvend. Wij vragen de Provincie 'echt' regie te voeren op fairshare met duidelijke taakstelling en ook maatregelen, zodat we als plattelandsgemeenten en steden niet tegenover elkaar komen te staan, maar goede werkafspraken kunnen maken om te komen tot een passend en gebalanceerde woningaanbod.

c. Voorkom dat instructieregels de sociale woningbouw en stedelijke herstructurering bemoeilijken

In de ontwerp Omgevingsverordening wordt bijvoorbeeld de maximale realisatietermijn van woningen ten opzichte van de vorige verordening verkort naar 3 jaar (was 5 jaar). Ook wordt gesteld dat het gemeentelijk aandeel woningen wordt uitgewerkt op basis van het provinciaal woonbehoefteonderzoek. Voorkomen dient te worden dat de instructieregels contraproductief werken aan de opgave waar we voor staan. De Omgevingsverordening zou daarom meer ruimte moeten bieden. Bijvoorbeeld door:

- actuele en qua methodiek op het provinciale onderzoek aansluitende lokale en regionale woonbehoefteonderzoeken als aanvullende basis voor het gemeentelijk volkshuisvestingsprogramma te beschouwen;
- de maximale realisatietermijn van 5 jaar te handhaven óf enkel voor sociale woningbouw en binnenstedelijke woningbouw een langere termijn op te nemen.

d. Motiveringsplicht natuurherstel in overgangsgebieden kwetsbare Natura 2000 gebieden

Wij vragen een motiveringsplicht op natuurherstel in de overgangsgebieden rond Natura 2000 gebieden om te voorkomen dat er geen natuurherstel plaatsvindt bij de kwetsbare Natura 2000 gebieden die geen focusgebied zijn in het Limburgs Offensief Stikstof (LOS). Hierdoor blijven bij deze gebieden stikstofbeperkingen van kracht met alle gevolgen van dien voor de bouw en economie.

Om meer impact te hebben, hebben we ondanks de korte participatieperiode (deels) in het reces geprobeerd tot een aantal breder gedragen zienswijzen te komen. Hierover is afstemming gezocht met de Limburg Centraal steden en met de corporaties. Van Woonpunt hebben wij per mail vernomen dat zij in grote mate onze zienswijze delen en een gezamenlijk signaal willen afgeven.

2.1 Wethouder mandateren om zienswijzen kenbaar te maken en eventueel ondergeschikt te wijzigen

Gezien de zienswijzentermijn (tot en met 13 mei) en afstemming met andere steden en corporaties is het praktisch om de verantwoordelijke wethouder (Ruimtelijke ontwikkeling) te mandateren om namens het college de zienswijze kenbaar te maken en eventueel ondergeschikte wijzigingen na behandeling in het college goed te keuren.

3.1 De raad te informeren over de kenbaar gemaakte zienswijzen

De gemeenteraad zal via de Raadsinformatiebrief op de hoogte worden gebracht van de ingebrachte zienswijze over de ontwerp Omgevingsverordening Limburg.

5. Kanttekeningen of risico's

1.1. Perspectief gemeente kenbaar maken

Het indienen van een zienswijze is geen garantie op aanpassing van de verordening. Maar als wij geen zienswijze indienen, is de kans groot dat er geen aanpassing zal zijn. Bovendien is het belangrijk onze argumenten te delen met de Provincie, omdat wij vaak merken dat ons perspectief onvoldoende gekend is en behartigd wordt door de provincie.

1.2 Risico's

Indien de ontwerp verordening niet aangepast wordt conform onze zienswijze, heeft dit mogelijk een aantal negatieve effecten die contraproductief zijn ten opzichte van ons beleid en de ambities zoals geformuleerd in de Omgevingsvisie Maastricht, zoals bijvoorbeeld:

- Een wildgroei aan 'straatjes en buurtjes erbij' heeft een negatieve impact op de leefbaarheid, de brede welvaart en het vestigingsklimaat. Het gaat ten koste van het landschap, draagt onevenredig bij aan een toename van automobilititeit naar en in de steden en zorgt daardoor ook voor een afname van de leefbaarheid. Bovendien ondermijnt het de haalbaarheid van de herstructureringsprojecten en de projecten in Limburg Centraal inclusief de noodzakelijke investeringen in infra en het vestigingsklimaat van Limburg.
- Het uitblijven van regie op 'fair share' kan leiden tot een verdere toename van segregatie (arm en rijk, stad en platteland) en maatschappelijke problemen in de naoorlogse wijken. Ook kan het ertoe leiden dat steden en plattelandsgemeenten tegenover elkaar komen te staan.
- Het uitblijven van natuurherstel bij de Natura 2000 gebieden rond de grote steden en economische centra zoals de Brightlands Maastricht Health Campus, en de stikstofbeperkingen die ten gevolge hebben een grote en mogelijk blijvende negatieve impact op het economisch perspectief en de brede welvaart in de stad, de regio en de provincie.

6. Financiële gevolgen

Niet van toepassing.

7. Vervolgtraject besluitvorming, uitvoering en evaluatie

Nadat uw college akkoord is gegaan met de concept zienswijze over de Omgevingsverordening zal deze door de portefeuillehouder kenbaar gemaakt worden aan Gedeputeerde Staten. De vaststelling door Provinciale Staten is voorzien eind september 2026.

8. Communicatie

Communicatie over de ontwerp Omgevingsverordening Limburg is een verantwoordelijkheid van de provincie Limburg. Conform Omgevingswet en Algemene wet bestuursrecht wordt hierover op de gebruikelijke wijze via officiële bekendmakingen.nl en omgevingsloket.nl gecommuniceerd.